

การใช้คำซ้อนสี่หน่วยในวจนลีลา

Four-part Elaborate Expressions in Styles

สุจิตรา จานงอุดม
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษาคำซ้อนสี่หน่วยในวจนลีลาแบบต่างๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชนิดของคำ ประเภทโครงสร้าง และการใช้ในวจนลีลา 4 แบบ ได้แก่ การสนทนา การรายงานข่าว สารคดี และบทโฆษณา ข้อมูลที่ใช้ศึกษามาจากภาษาพูดในรายการโทรทัศน์ 120 รายการ ภาษาเขียนจากนิตยสาร 120 ฉบับ ผลการศึกษาพบ การใช้คำซ้อนสี่หน่วยในภาษาพูดจำนวน 444 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.3 และในภาษาเขียนพบจำนวน 910 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.4 ของข้อมูลการใช้ภาษาทั้งหมด ด้านชนิดของคำพบว่าใช้เป็นคำกริยามากที่สุดในประโยค รองลงมา ได้แก่ คำนาม คำวิเศษณ์ และคำคุณศัพท์ ตามลำดับ ด้านประเภทของโครงสร้างพบว่า มี 4 แบบ ที่พบมากที่สุด ได้แก่ คำซ้อน สี่หน่วยแบบคำซ้อนซ้ำ รองลงมาได้แก่ คำซ้อนที่เกิดจากการนำคำซ้อนมาซ้อนกัน คำซ้อนเสริมสร้อย และคำซ้อน ที่เกิดจากการนำคำซ้ำมาซ้อนกัน ตามลำดับ ด้านการใช้ในวจนลีลาทั้ง 4 แบบ พบว่า ใช้ในสารคดีมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การสนทนา การรายงานข่าว และโฆษณา ตามลำดับ

คำสำคัญ: คำซ้อนสี่หน่วย, คำซ้อน, วจนลีลา

Abstract

This research aimed to study the usage of four-part elaborate expressions appearing in four styles of statements including conversation, news reports, documentaries and advertisements. The study focused on part of speech and types of structure. The data were collected from the spoken language of 120 television programs and written language of 120 magazines. The result showed that four - part elaborate expressions were used 444 times, or 0.3% in spoken language and 910 times, or 0.4% in written language of the whole corpus studied. The most frequently used parts of speech in four - part elaborate expressions were verbs, nouns, adverbs, and adjectives in that order whereas the most frequently used types of structure were repeated-worded elaborate expressions, followed by double-compound elaborate expressions, euphonized-syllable elaborate expressions, and double-reduplicative elaborate expressions. Four-part elaborate expressions were found most frequently in documentaries followed by conversation, news reports, and advertisement

Key words: Four-part Elaborate Expressions, Synonymous Compound, Styles

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง คำซ้อนสี่หน่วย: วจนลีลาและทัศนคติ (Four-part Elaborate Expressions: Styles and Attitudes) ปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภายใต้การควบคุมของ รศ.ดร. วิไลศักดิ์ กิ่งคำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

คำซ้อนสี่หน่วยเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งในการใช้ภาษา ซึ่งถือเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทย มีลักษณะที่เน้นเสียงคล้องจองกันของคำที่นำมาซ้อนกัน เช่น อยู่ดีกินดี ไปมาหาสู่ ตำรับตำรา ทำมาหากิน เป็นต้น การใช้คำซ้อนสี่หน่วยในการสื่อสารเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอนของคนไทย ซึ่งกลุ่มคำดังกล่าว Mary R. Hass (1964) จัดให้เป็นการสร้างคำประเภท “คำประสมซ้อน” (elaborated expressions) ซึ่งเป็นผลมาจากการประสม (compounding) เป็นสำนวนที่ใช้กันทั่วไป และเป็นคำพูดที่ติดปากคนไทย มักเกิดจากการเพิ่มส่วนใหม่เข้าไป หรือซ้ำบางส่วนในคำสมเกิดโครงสร้างใหม่ที่มีกเป็นสี่พยางค์ และถือเป็นลักษณะพิเศษของภาษาที่พบมากในภาษาแถบประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ภาษาลาว ภาษาเวียดนาม ซึ่งการสร้างคำแบบนี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ภาษามีความไพเราะ มีเสียงที่น่าฟังมากขึ้น (Hudax, 2008) อีกทั้งเป็นการแสดงอารมณ์ของผู้พูด ซึ่งส่วนใหญ่มักจะใช้ในภาษาพูดที่ไม่เป็นทางการ หรือเมื่อต้องการพูดแบบไม่เฉพาะเจาะจง ซึ่งผู้พูดหรือผู้เขียนมักจะใช้เมื่อต้องการเน้น แสดงว่า คนไทยชอบถ้อยคำที่มีการซ้ำเสียงซ้ำคำ และชอบถ้อยคำที่มีจังหวะสม่ำเสมอ (นวรรณ พันธุมธา, 2551)

อย่างไรก็ตาม บริบทของการใช้ภาษาในอดีตกับปัจจุบันนั้นแตกต่างกัน กล่าวคือ ในอดีตบริบทและสถานการณ์การใช้ภาษาแบบต่างๆ ยังมีน้อย อาจมีแต่การพูด ยังไม่มีการบันทึกเป็นหลักฐานทางงานเขียน แต่ในปัจจุบันโอกาสที่ใช้ภาษามีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งในการพูดและการเขียน ซึ่งปัจจุบัน คำซ้อนสี่หน่วยเกิดจากกฎการสร้างคำของผู้พูดภาษาไทยที่ยังคงใช้อยู่ (Active Rules) และสร้างคำขึ้นใหม่ตลอดเวลา ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียนแบบต่างๆ ด้วย (Khanittanan, 2013) ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำซ้อนสี่หน่วยเป็นสำนวน เช่น ผิดฝาผิดตัว ข้าวใหม่ปลามัน กินบ้านกินเมือง คำซ้อนสี่หน่วยที่แต่ละหน่วยอาจเป็นคำ หรือ แต่ละหน่วยอาจเป็นคำที่มีมากกว่า 1 พยางค์ เช่น ขยับหูขยับตา หรือมีความหมายเป็นไปในแนวเดียวกัน มีเสียงคล้องจองกัน อาจเป็นคำในวงการเดียวกัน เช่น หมูเห็ด เป็ดไก่ ดิฉันดีดีเป่า ลุงบ้านอา หรือเป็นคำซ้อนสี่หน่วย ที่สามารถสร้างขึ้นใหม่ได้ เช่น เอาคำว่า “ไป” กับ “มา” เป็นส่วนประกอบ เช่น คิดไปคิดมา ทำไปทำมา ดูไปดูมา การใช้และการสร้างคำซ้อนสี่หน่วยยังเป็นกระบวนการที่ผู้พูดภาษาไทยใช้อยู่ในปัจจุบัน

การศึกษาเรื่องคำซ้อนทั้งในภาษาไทยและภาษาอื่นๆ ที่ผ่านมานั้น เป็นการศึกษาเฉพาะด้านโครงสร้างที่มา และความหมายของคำเท่านั้น เช่น งานวิจัยของ ราตรี อินวาช (2534) วิชชุดา ทองแดง (2541) พูนพงษ์ งามเกษม (2555) Nguyen Dang Liem (1969) Linda (1985) Wu Lingyun (1990) Amara Prasitthratsint (2008) แต่ยังไม่พบว่า มีผู้ใดศึกษาคำซ้อนสี่หน่วยในแง่ของการใช้ในการสื่อสารตามบริบทหรือสถานการณ์ต่างๆ ของคนไทยที่แล้วเสร็จในขณะนี้ว่า มีการใช้ในวิถีชีวิตที่หลากหลายมากกว่าการใช้ในภาษาพูดแบบไม่เป็นทางการตามแนวคิดเดิมของนักภาษาศาสตร์ที่กล่าวไว้หรือไม่ ทั้งนี้อาจมีการใช้คำซ้อนสี่หน่วยเข้าไปปะปนในวัจนลีลาแบบต่างๆ ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียนอยู่ด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้คำซ้อนสี่หน่วยที่ปรากฏในวัจนลีลาแบบต่างๆ ในด้านชนิดและประเภทโครงสร้างของคำซ้อนสี่หน่วยในวัจนลีลาทั้ง 4 แบบ ว่าปรากฏความถี่ในการใช้มากน้อยต่างกันอย่างไร และวัจนลีลาแบบใดที่ใช้คำซ้อนสี่หน่วยเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยสื่อความหมายในการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานิตคำของคำซ้อนสี่หน่วยที่ใช้ในวจนลีลาต่างๆ
2. เพื่อศึกษาประเภทโครงสร้างของคำซ้อนสี่หน่วยที่ใช้ในวจนลีลาต่างๆ
3. เพื่อศึกษาความถี่ในการปรากฏของการใช้คำซ้อนสี่หน่วยในวจนลีลา 4 แบบ

นิยามศัพท์

คำซ้อนสี่หน่วย หมายถึง คำที่ใช้เรียกรวมคำซ้อนทั้ง 2 แบบ เพื่อให้เกิดความกระชับและครอบคลุมคำซ้อนทั้ง 2 แบบ ได้แก่ คำซ้อนแบบ 4 คำ และคำซ้อนแบบ 4 พยางค์ ซึ่งต้องมีการใช้กระบวนการซ้อนคำ หรือ การซ้ำคำ โดยนำคำที่มีความสัมพันธ์กันด้านความหมาย หรือ ด้านเสียง มาประกอบกัน โดยหน่วยที่นำมาประกอบกันในแต่ละส่วนจะมีความหมายหรือไม่ก็ได้ อาจเป็นคำชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกันก็ได้ จะเป็นคำไทยหรือคำในภาษาต่างประเทศก็ได้ เมื่อนำมาประกอบกันเป็นคำซ้อนสี่หน่วยแล้ว จะทำหน้าที่ร่วมกันเป็นคำชนิดหนึ่งในแต่ละประโยค ซึ่งมีลักษณะเป็นคำประสม เป็นคำ “อรรถ” (content word) หรือมีความหมายตรงข้ามกับคำ “ไวยากรณ์” (function word)

คำซ้อนแบบ 4 คำ หมายถึง คำซ้อนที่ประกอบด้วยคำ จำนวน 4 คำ ซึ่งแต่ละคำที่นำมาประกอบกันจะต้องมีความหมาย โดยคำซ้อนประเภทนี้ อาจมีจำนวนตั้งแต่ 4 พยางค์ เช่น ทำมาหากิน อยู่เย็นเป็นสุข หรือมากกว่า 4 พยางค์ขึ้นไป เช่น สบายเนื้อสบายตัว สะบัดร้อนสะบัดหนาว ตอบรับตอบสนอง เป็นต้น

คำซ้อนแบบ 4 พยางค์ หมายถึง คำซ้อนที่ประกอบด้วยจำนวนพยางค์ 4 พยางค์ ซึ่งจะมีพยางค์ที่ไม่มี ความหมาย จำนวนตั้งแต่ 1 พยางค์ ขึ้นไป โดยคำซ้อนประเภทนี้ อาจเป็นคำซ้อนแบบ 1 คำ 4 พยางค์ เช่น กระตือรือร้น อึ้งตึ้งนัง แบบ 2 คำ 4 พยางค์ เช่น กระจายกระจาย จุกจิกจู้จี้ หรือแบบ 3 คำ 4 พยางค์ เช่น ถนนหนทาง ปริกหักพัง เป็นต้น

ภาษาพูด หมายถึง การใช้ภาษาที่สื่อโดยการพูด โดยที่ผู้พูดเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำในสภาพการใช้ภาษาสภาพการณ์หนึ่ง โดยผ่านสื่อรายการโทรทัศน์

ภาษาเขียน หมายถึง การใช้ภาษาที่สื่อโดยการเขียน โดยที่ผู้เขียนใช้ถ้อยคำถ่ายทอดความรู้ และความคิดผ่านลายลักษณ์อักษร ในสภาพการใช้ภาษาสภาพการณ์หนึ่ง โดยผ่านสื่อนิตยสาร

วจนลีลา หมายถึง รูปแบบการใช้ภาษาแบบใดแบบหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากการใช้แบบอื่นในด้านบริบทหรือสถานการณ์การใช้ภาษา ทั้งในสื่อโทรทัศน์และสื่อนิตยสาร วจนลีลา 4 แบบ ได้แก่ การสนทนา การรายงานข่าว สารคดี และบทโฆษณา

วิธีการศึกษา

การเก็บข้อมูลคำซ้อนสี่หน่วยจากภาษาพูดนั้น ได้เก็บข้อมูลจากรายการโทรทัศน์สาธารณะทั้ง 6 สถานีจากรายการโทรทัศน์ 10 ประเภท โดยจำแนกตามประเภทของเนื้อหารายการ ซึ่งเก็บข้อมูลจากรายการต่างๆ ทุกประเภทรายการ ระยะเวลา 1 เดือน โดยสุ่มเลือกรายการจากสถานีโทรทัศน์ทุกสถานีที่ได้จัดประเภทไว้แล้ว ประเภทละ 1 รายการ ดังนั้น ระยะเวลา 1 เดือน จะเก็บข้อมูลภาษาพูดจากรายการต่างๆ ได้ 10 รายการ ภายในระยะเวลา 1 ปี จะเก็บข้อมูลจากรายการทั้งหมดได้ 120 รายการ รายการละ 30 นาที ส่วนการเก็บข้อมูลคำซ้อน

สื่อนี้หน่วยในภาษาเขียน เป็นข้อมูลจากนิตยสาร 10 ประเภท โดยแบ่งตามประเภทของกลุ่มผู้อ่านและเนื้อหาสาระทั้งหมด 120 ฉบับ ฉบับละ 30 หน้า โดยเก็บข้อมูลจากนิตยสารทุกประเภทระยะเวลา 1 เดือน โดยสุ่มเลือกนิตยสาร ประเภทละ 1 ฉบับ ดังนั้น ระยะเวลา 1 เดือน จะเก็บข้อมูลการเขียนจากนิตยสารได้ 10 ฉบับ ภายในระยะเวลา 1 ปี จะเก็บข้อมูลจากนิตยสารทั้งหมดได้ 120 ฉบับ (รวมชื่อนิตยสารที่อาจสุ่มได้ซ้ำ) เช่นเดียวกันกับการเก็บข้อมูลภาษาพูดในรายการโทรทัศน์ที่มีจำนวนข้อมูลเท่ากัน คือ 120 รายการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้จำนวนข้อมูลการใช้ภาษาที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จะบันทึกคำซ้อนสื่อนี้หน่วยที่พบลงในแบบบันทึกโดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟท์แอกเซส (Microsoft Word Access) ทั้งนี้การบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยจะบันทึกบริบทของข้อความแวดล้อม ประเภทรายการ และประเภทของวันสื่อนี้หน่วยร่วมด้วย และวิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ จากนั้นเมื่อเก็บรวบรวมคำซ้อนสื่อนี้หน่วยจากภาษาพูดและภาษาเขียนที่ใช้ในวันสื่อนี้หน่วยแบบต่างๆ แล้ว ผู้วิจัยจะพิจารณา ดังนี้

1. พิจารณารูปแบบของคำซ้อนสื่อนี้หน่วยว่า ใช้เป็นชนิดของคำใดทางไวยากรณ์ที่ปรากฏในประโยคตามบริบทแวดล้อมในการใช้ภาษา ได้แก่ ใช้เป็นคำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ และคำวิเศษณ์
2. พิจารณารูปแบบโครงสร้างของคำซ้อนสื่อนี้หน่วยว่า มีวิธีการประกอบหน่วยทั้งสื่อนี้หน่วยเข้าด้วยกันในลักษณะใด และมีความแตกต่างจากลักษณะของคำซ้อนสื่อนี้หน่วยอื่นๆ อย่างไร เช่น 1) ประเภทคำซ้อนสื่อนี้หน่วยแบบเสริมสร้อย เช่น ครูบาอาจารย์ กำลังวังชา เป็นต้น 2) ประเภทคำซ้อนสื่อนี้หน่วยแบบซ้อนซ้ำ เช่น พอมิพอกิน อุดลัดบอดนอน เป็นต้น 3) ประเภทคำซ้อนสื่อนี้หน่วยแบบที่นำคำซ้ำมาซ้อนกัน เช่น ผิดๆ ถูกๆ ไปๆ มาๆ เป็นต้น และ 4) ประเภทคำซ้อนสื่อนี้หน่วยแบบนำคำซ้อนมาซ้อนกัน เช่น ศึกษาเล่าเรียน วิดกกังวล เป็นต้น
3. พิจารณาความถี่ของการปรากฏคำซ้อนสื่อนี้หน่วยในวันสื่อนี้หน่วยทั้ง 4 ประเภท ว่าปรากฏมากน้อยต่างกันเท่าใด และลักษณะของโครงสร้างของคำซ้อนสื่อนี้หน่วยที่ปรากฏมีความแตกต่างกันอย่างไรในวันสื่อนี้หน่วยแต่ละแบบ

ผลการศึกษา

จากการเก็บข้อมูลคำซ้อนสื่อนี้หน่วยทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน พบการใช้ทั้งหมด 1,354 ครั้ง โดยแบ่งเป็นข้อมูลการใช้ภาษาพูดมีจำนวนคำทั้งหมด 180,000 คำ พบความถี่ของการใช้คำซ้อนสื่อนี้หน่วย 444 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.3 ของจำนวนคำในการใช้ภาษาทั้งหมด และจากข้อมูลการใช้ภาษาเขียนมีจำนวนคำทั้งหมด 216,000 คำ พบความถี่ของการใช้คำซ้อนสื่อนี้หน่วย 910 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.4 ของจำนวนคำในการใช้ภาษาทั้งหมด ซึ่งลักษณะของคำซ้อนสื่อนี้หน่วยที่พบมีรายละเอียดตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. ชนิดคำของคำซ้อนสื่อนี้หน่วยที่ใช้ในวันสื่อนี้หน่วยต่างๆ

คำซ้อนสื่อนี้หน่วยที่พบในวันสื่อนี้หน่วย 4 แบบ ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ใช้เป็นคำกริยาในประโยคมากที่สุด ซึ่งมีหน้าที่เป็นภาคแสดงของประโยค คำซ้อนสื่อนี้หน่วยจะช่วยขยายความหมายของคำกริยาหรือภาคแสดงของประโยคให้เห็นภาพชัดเจน รองลงมาคือ ใช้เป็นคำนาม เพื่อเป็นบทประธานและบทกรรมของประโยค และมักเป็นคำซ้อนสื่อนี้หน่วยที่ใช้เรียกแทนกลุ่มคน สถานที่ หรือสิ่งของ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การที่พบคำซ้อนสื่อนี้หน่วยเป็นคำกริยามากที่สุดนั้น เพราะโดยส่วนใหญ่แล้ว ชนิดของคำที่พบในภาษาทั่วไป จะประกอบไปด้วยคำหลัก 2 ประเภทคือ

คำนามและคำกริยา ถือเป็นคำหลักของประโยค โดยเฉพาะคำกริยา ถือเป็นภาคแสดงของประโยค ที่ผู้ส่งสารต้องการอธิบาย บอกเล่าเหตุการณ์ที่เกิดเหตุการณ์ใดขึ้นในการสื่อสารครั้งนั้น อีกทั้งคำซ้อนสั้นหน่วย ยังเป็นคำที่นักภาษาศาสตร์ท่านกล่าวว่า เป็นการสร้างคำแบบที่เรียกว่า ส่วนแสดงความรู้สึก เป็นคำพูดที่ติดปาก ผู้ใช้ตั้งใจใช้เพื่อให้ถ้อยคำมีเสียงสมดุล ไพเราะ พุดเสริมให้ดูสละสลวย ใช้ค่าน้อยแต่กินความมาก และยังเป็นการแสดงอารมณ์บางอย่างของผู้ใช้ภาษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงพบคำซ้อนสั้นหน่วยเป็นคำกริยาหรือภาคแสดงของประโยคมากที่สุด

1.1 ชนิดของคำซ้อนสั้นหน่วยที่เป็นคำกริยา เช่น

“แม้บรรยากาศจะไม่เต็มที่ แต่บางคนยังก้มหน้าก้มตาทำงานอย่างไม่ปรินึก”

“เซลล์เม็ดเลือดขาวจะทำหน้าที่ต่อสู้พาดพันกับกลุ่มเชื้อโรคต่างๆ”

“ถ้าเขาคอนนี้เลิกกะล่อนปลิ้นปล้อนแล้ว คนจะให้ภัย และต้องให้ออกาสเขา”

1.2 ชนิดของคำซ้อนสั้นหน่วยที่เป็นคำนาม เช่น

“ใครเห็นดวงไฟประหลาดในยามค่ำคืนตามชายป่าหรือท้องไร่ท้องนาบ้าง”

“อาตมาอยากเตือนใจพ่อแม่พี่น้องทั้งหลายให้เตรียมใจกับการสูญเสียเสมอ”

“เรื่องนี้เราได้ช่วยเหลือคนยากคนจน แต่รัฐบาลจะอยู่รอดได้อย่างไร”

นอกจากนี้ ยังพบการใช้คำซ้อนสั้นหน่วยที่เป็นคำนามด้วยวิธีการนำคำว่า “การ” และ “ความ” มาไว้ข้างหน้าคำซ้อนสั้นหน่วย ซึ่งเป็นการสร้างคำแบบ “อาการนาม” มาซ้อนกันกับคำซ้อนสั้นหน่วย เช่น

“การกวาดจับปิดล้อมครั้งนี้ได้ผู้ต้องหาเป็นวัยรุ่นกว่า 20 คน”

“ถ้าเป็นอย่างนี้ คนในประเทศจะเกิดความขัดข้องหมองใจกันเอง”

1.3 ชนิดของคำซ้อนสั้นหน่วยที่เป็นวิเศษณ์

การใช้คำซ้อนสั้นหน่วยเป็นคำวิเศษณ์ในประโยค พบมากที่สุดรองลงมาจากคำซ้อนสั้นหน่วยที่ใช้เป็นคำกริยาและคำนาม โดยจะเป็นการใช้เพื่อขยายความคำกริยาที่เป็นภาคแสดงของประโยค เพื่อสื่อความไปยังผู้รับสารเพื่อให้เห็นภาพพจน์และเข้าใจความหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น

“เขาขับรถบรรทุกที่เกาโกรโกลโสเข้าไปตามหมู่บ้านจัดสรร”

“คว้นขึ้นโขมจ้องเงงเต็มท้อง สักพักก็มีกลิ่นก็มีกลิ่นตามมา”

“เงินเดือนที่ได้ก็ใช้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย เพราะต้องแบ่งให้คนอื่น”

1.4 ชนิดของคำซ้อนสั้นหน่วยที่เป็นคุณศัพท์

การใช้คำซ้อนสั้นหน่วยเป็นคำคุณศัพท์ในประโยค พบน้อยที่สุด โดยเป็นการใช้เพื่อเน้นขยายคุณลักษณะของคำนามที่เป็นประธานและกรรมของประโยค เช่น

“รัฐบาลชุดนี้มีลีลาซ้ำซากจำเจเพราะยังใช้คนชุดเดิมอยู่”

“ชาวต่างชาติจะชอบเงินพันล้านหมื่นล้านมาลงทุนในประเทศไทย”

“70% เป็นปัญหานอกใจที่เหลือเป็นปัญหาเมียหลวงเมียช้อย”

2. ประเภทโครงสร้างของคำซ้อนสั้นหน่วยที่ใช้ในวัจนลีลาต่างๆ

ประเภทโครงสร้างของคำซ้อนสั้นหน่วยที่ใช้ในวัจนลีลาต่างๆ ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน มีความถี่ของการปรากฏที่แตกต่างกัน โดยพบโครงสร้างของคำซ้อนสั้นหน่วยจำแนกออกได้ 4 ประเภท ดังนี้

2.1 คำซ้อนสั้นหน่วยแบบคำซ้อนซ้ำ

คำที่ซ้อนกันเป็น 2 คู่ โดยมีหน่วยที่ 1 กับหน่วยที่ 3 เป็นคำเดียวกัน ส่วนหน่วยที่ 2 กับหน่วยที่ 4 เป็น

คำที่มีความหมายเหมือนกัน อาจเป็นไปในทำนองเดียวกัน หรือเป็นคำตรงข้ามกัน ซึ่งคำซ้อนซ้ำเป็นประเภทของคำซ้อนที่หน่วยที่พบมากที่สุด เพราะบางคำเป็นคำที่ใช้มานานจนกลายเป็นคำศัพท์ในภาษาไปแล้ว โดยคำซ้อนที่หน่วยที่พบมักจะเป็นการซ้ำคำในหน่วยที่ 1 ซ้ำกับหน่วยที่ 3 ส่วนหน่วยที่ 2 ซ้ำกับหน่วยที่ 4 พบน้อยกว่า เช่น

“อยากให้อาจารย์ที่สักรอกก็ลูบหน้าลูบหลังเดี๋ยวก็ออกไปเอง”

“ผมต้องไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลศรีธัญญาสองเดือนโดยมีอาการไข้หลังขี้เลื่อยอยู่บ่อยๆ”

“เนื้อคู่ของแพนเค้กเป็นเป็นนักรักกิจจุกครั้งไทยจีนระดับร้อยล้านพันล้าน”

นอกจากนี้ พบคำซ้อนที่หน่วยที่นักภาษาศาสตร์ได้กล่าวถึงไว้ โดยเรียกโครงสร้างแบบนี้ไว้ต่างกัน พระยาอนุมานราชธน (2499) เรียกว่า คำซ้ำอุจจารณวิลาส (Euphonic couplet) อุดม วัชรธรรมลิขิตต์ (2546) เรียกว่า คำซ้ำที่มีกระบวนการผลัดเสียง ส่วน กาญจนา นาคสกุล (2515) เรียกว่า คำขยายคู่ เช่น

“เขาจะไปแอบอ้างสักเด็กที่อายุต่ำกว่า 19 ปีเป็นนักร้องนักแสดง แวนๆ มอเตอร์ไซด์”

“เคยคิดจะทำงานให้ชีวิตมีความหมายเหมือนคนอื่นบ้างมั๊ยเนี่ย”

คนหูหนวกแล้วมาร้องเพลงร้องเพลงได้นี้ก็มีหัตถกรรมมากนั้”

2.2 คำซ้อนที่หน่วยแบบคำซ้อนที่นำคำซ้อนมาซ้อนกัน

เป็นโครงสร้างที่พบมากรองลงมาจากคำซ้อนที่หน่วยแบบคำซ้อนซ้ำ เป็นโครงสร้างที่ประกอบด้วยคำซ้อนจาก 2 หน่วยหน้า + คำซ้อนจาก 2 หน่วยหลัง ซึ่งคำซ้อนที่นำมาซ้อนกันจะมีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน คล้ายคลึงกัน หรือเป็นคำในวงการเดียวกันมาซ้อนกัน หรืออาจเป็นคำภาษาไทยปนกับคำภาษาต่างประเทศ บางครั้งพบคำซ้อนที่หน่วยที่ผู้สร้างขึ้นมาใหม่ที่แตกต่างไปจากคำซ้อนที่หน่วยที่มีใช้อยู่เดิม และส่วนใหญ่มักจะมีกระบวนการของเสียงสัมผัสคล้องจองกลางคำอยู่ด้วย เป็นศิลปะการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง เช่น

“คุณต้องรู้จักแหล่งข่าวแต่ละคน ว่ามีพื้นเพแบ็กกราวด์มาจากไหน”

“รัฐบาลทุกยุคคินยอมอนุญาตให้ปกครองตนเองแม้จะไม่เต็มรูปแบบก็ตามที่”

“ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องไล่ล่าคว่ำชีวิตสัตว์อื่นให้เดือดร้อน”

“ไอเดียของเขาช่างบรรเจิดเลิศหรูเสียจริงๆ”

2.3 คำซ้อนที่หน่วยแบบคำซ้อนเสริมสร้อย

คำซ้อนที่หน่วยแบบเสริมสร้อยเป็นคำซ้อนที่หน่วยที่พบมากเป็นอันดับที่ 3 เป็นคำซ้อนที่มีลักษณะของคำในบางหน่วย อาจไม่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือตรงข้ามกัน แต่นำมาประกอบเพื่อให้ได้สมดุลทางเสียง ดังที่นักภาษาศาสตร์ท่าน เรียกคำซ้อนที่หน่วยประเภทนี้ว่า คำซ้อนสร้อย หรือ คำเสริมสร้อย (กาญจนา นาคสกุล, 2515) ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า คำซ้อนที่หน่วยแบบเสริมสร้อย มักจะเป็นคำที่มีกระบวนการสัมผัสคล้องจองกลางคำระหว่างหน่วยที่ 2 กับหน่วยที่ 3 เช่น

“อนาคตอาจจะได้เป็นครูบาอาจารย์ที่มีแต่คนนับถือก็เป็นได้”

“เกาะเกร็ดมีวัดวาอารามที่มีรูปแบบในสมัยอยุธยาแทบทั้งสิ้น”

“เราควรจะร่วมมือกันแทนที่จะทะเลาะเบาะแว้งกัน”

“การถามสารทุกข์สุกดิบเป็นเรื่องธรรมดาของคนไทย”

2.4 คำซ้อนสี่หน่วยแบบคำซ้อนที่นำคำซ้ำมาซ้อนกัน

คำซ้อนที่นำคำซ้ำมาซ้อนกันเป็นประเภทของคำซ้อนสี่หน่วยที่พบบ่อยที่สุด โดยการซ้ำคำจะเป็นการซ้ำรูปคำของ 2 หน่วยแรก บวก 2 หน่วยหลัง ของคำซ้อนเดิม เป็นการซ้ำเพื่อเน้นย้ำความให้มน้ำหนักมากขึ้น เช่น

“ตอนนี้ต้องคุยกันจริงๆ จังๆ จะพยายามพูดเรื่องวิชาการแล้ว”

“ทำไมชอบพูดจาซ้ำๆ ซากๆ พูดแค่ครั้งเดียวก็พอ”

“ฟังที่เขาพูดแล้วดูเหมือนเป็นหนังตลกบ้าง บอๆ”

“การดำรงตำแหน่งคงเป็นไปอย่างเรียบๆ เรื่อยๆ ไม่มีอะไรเด่นชัด”

3. การใช้คำซ้อนสี่หน่วยในวรรณคดี 4 แบบ

3.1 สารคดี

จากการเก็บข้อมูลการใช้ภาษาในรายการโทรทัศน์และคอลัมน์ต่างๆ ในนิตยสารที่จัดเป็นประเภทสารคดี ซึ่งหมายรวมถึง สารประโยชน์ด้วยนั้น พบการใช้คำซ้อนสี่หน่วยมากที่สุดในวรรณคดีทุกประเภท และถือเป็นลักษณะที่เด่นที่สุดของการใช้คำซ้อนสี่หน่วยเพื่อการสื่อความ พบมากในการใช้ภาษา 3 แบบ ดังนี้

1) การเล่าเรื่อง การถ่ายทอดประสบการณ์ พบมากในสารคดีท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการบรรยายที่ถ่ายทอดเรื่องราว ประสบการณ์ต่างๆ ของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เช่น

“เทศกาลกินเจปีนี้มีคนมาอย่างหนาตาแน่นอนตา”

“ที่วัดร่องขุนตรงสะพานขวามือจะมีพระราหูคอยปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนา”

“ฝูงชนแห่เข้ามาแออัดเบียดเสียดจนหายใจแทบไม่ออก”

2) การให้ความรู้ การอธิบาย การสั่งสอน พบมากในบทความประเภทสารประโยชน์ ที่อธิบายให้ความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น

“คนเราหากถือตัวถือตนน้อยเข้า รักความเป็นธรรมมากเข้าก็จะดี”

“คนเราต้องใช้ชีวิตที่สนุกสนานต่อไปเรื่อยๆ ไม่ใช่พักผ่อนนอนหลับอย่างเดียว”

“อุตสาหกรรมท่องเที่ยวทำเงินตราเข้าประเทศอย่างมากมากมายมหาศาลต่อเนื่องมาตลอด”

3) การวิจารณ์ การแสดงความคิดเห็น พบในการบรรยายความคิดเห็นของผู้ใช้ที่แทรกลงไปในการใช้ภาษา เพื่อโน้มน้าวหรือชักจูงให้ผู้รับสารเห็นคล้อยตาม เช่น

“การกระทำเช่นนี้ย่อมมีผลดั่งมีมดเท้าทำให้รัฐบาลไม่กล้าขัดขวาง”

“ในฐานะนักธุรกิจใหญ่ที่ผ่านร้อนผ่านหนาวมาอย่างโชกโชน เห็นว่าไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง”

“การไม่ขยายความให้ชัดเจนนี้สร้างความเข้าใจคลาดเคลื่อนสับสนให้แก่ผู้เฝ้าผู้แก่”

3.2 การสนทนา

พบคำซ้อนสี่หน่วยในการใช้ภาษาที่เป็นการสนทนาจำนวนมาก ร่องลงมาจาก สารคดี โดยส่วนใหญ่จะพบคำซ้อนสี่หน่วยที่มีโครงสร้างแบบใช้กระบวนการซ้ำเสียงหรือซ้ำคำ หรือเป็นคำซ้อนแบบเสริมสร้อย ซึ่งการสนทนาเป็นวรรณคดีที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้พูดและผู้ฟัง เป็นลักษณะการใช้ภาษา 2 ฝ่าย ที่มีการแลกเปลี่ยน

สลับกันเป็นผู้พูดและผู้ฟัง จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพบว่าคำซ้อนสี่หน่วยจะพบในการสนทนาทั้งในสถานการณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยส่วนใหญ่ที่พบจะเป็นการสัมภาษณ์ หรือเป็นการร่วมวงสนทนา ร่วมกันแสดงความคิดเห็น หรือแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น

“บางทีคนเราอาจได้พบเรื่องเลวเรื่องร้ายที่กลายเป็นดีบ่อยครั้ง”

“เธอคนนี้เป็นคนดูหิ่ง ระเบิดๆ เชิดๆ บอกไม่ถูก”

“แม่เป็นคนเจ้าระเบียบมาก ใครทิ้งข้าวทิ้งของแม่จะเป็นคนจัดการทุกอย่างเลย”

“บางคนหรือสื่อมวลชนมาว่าอาจารย์เป็นพอมั่งพอมดอะไรเพราะเขาไม่แน่ใจ”

“อาจารย์เอาเงินที่ได้จากการสักรในวันนั้น ก็เอาเงินที่ได้ไปทำบุญทำทานให้วิญญาณนั้น”

“ก่อนจะเข้าหาคนมีอำนาจต้องดูอารมณเสียก่อนว่าเป็นอย่างไร”

3.3 การรายงานข่าว

การใช้คำซ้อนสี่หน่วยสำหรับการรายงานข่าว ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน พบการใช้ค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับวจนลีลาที่เป็นสารคดี และการสนทนา ซึ่งพบในการรายงานเหตุการณ์ ตลอดจนเป็นการรายงานสดจากสถานการณ์ที่เกิดเหตุของผู้สื่อข่าวมากกว่าการรายงานของผู้ประกาศข่าว ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การใช้ภาษาในการรายงานข่าว ส่วนใหญ่จะเป็นสถานการณ์การใช้ภาษาที่เป็นทางการ ต้องรายงานอย่างตรงไปตรงมา จึงทำให้ต้องใช้ภาษาที่กระชับ ตรงประเด็น รายงานตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ต้องมีคำแสดงอารมณ์ หรือการบรรยายเหตุการณ์ที่ต้องสื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพ หรือโน้มน้าวให้ผู้อ่านคล้อยตาม จึงพบการใช้คำซ้อนสี่หน่วยน้อยมากเมื่อเทียบกับการใช้ในวิถีภาษาอื่นๆ เช่น

“ผู้เห็นเหตุการณ์รายงานว่าทั้งสองต่อล้อต่อเถียงกันอยู่นาน”

“ศาลานี้ได้มาจากน้ำพักน้ำแรงของชาวบ้านทุกหมู่บ้าน”

“โครงการนี้จะป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาได้ต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย”

“ภาพจิตรกรรมนี้ชาวต่างชาติเห็นว่างดงามวิจิตรเกินบรรยาย”

3.4 โฆษณา

พบความสอดคล้องของการใช้คำซ้อนสี่หน่วยทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน โดยพบว่า มีการใช้น้อยที่สุดในวจนลีลาทั้ง 4 แบบ ซึ่งบทโฆษณาที่พบทั้งหมดเป็นลักษณะของการใช้ภาษาที่มักจะเน้นข้อความสั้นๆ ใช้คำสแลงเน้นชื่อเสียง คำภาพประกอบมากกว่า ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า บทโฆษณาในรายการโทรทัศน์และนิตยสาร มีเรื่องของเวลาออกอากาศและพื้นที่หน้ากระดาษที่เป็นข้อจำกัด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เขียนบทโฆษณาต้องใช้คำน้อยมากกว่าที่จะใช้การบรรยายหรือการอธิบาย ทั้งนี้คำซ้อนสี่หน่วยที่พบใช้เป็นส่วนหนึ่งของการบรรยายสรรพคุณของสินค้า เช่น

“อยากชมพระอาทิตย์ตกแบบสุดลูกหูลูกตาต้องมากับทัวร์ของเรา”

“หลอดประหยัดช่วยให้สว่างไสวยาวนาน”

“ชีวิตที่พอมีพอกินย่อมสร้างความสุขระยะยาว”

“สีทาบ้านของคุณทนแดดทนฝนยาวนานหรือไม่”

“อาการอาจหายขาดหากได้รับการเยียวยารักษาอย่างทันทั่วทั้งที่”

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

คำซ้อนสั้นหน่วย เป็นลักษณะการใช้ภาษาที่ปรากฏทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน แต่ปรากฏแตกต่างกันไปตามสถานการณ์การใช้ภาษา หรือวัจนลีลาต่างๆ ของสื่อโทรทัศน์และสื่อนิตยสาร ด้านชนิดของคำพบว่า ใช้เป็นคำกริยาในประโยคมากที่สุด รองลงมาได้แก่ คำนาม คำวิเศษณ์ และคำคุณศัพท์ ตามลำดับ ด้านประเภทของโครงสร้างพบว่า มี 4 แบบ ที่พบมากที่สุดได้แก่ คำซ้อนสั้นหน่วยแบบคำซ้อนซ้ำ รองลงมาได้แก่ คำซ้อนที่เกิดจากการนำคำซ้อนมาซ้อนกัน คำซ้อนเสริมสร้อย และคำซ้อนที่เกิดจากการนำคำซ้ำมาซ้อนกัน ตามลำดับ ด้านการใช้ในวัจนลีลาทั้ง 4 แบบ พบว่า ใช้ในสารคดีมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การสนทนา การรายงานข่าว และโฆษณา ตามลำดับ และจากข้อมูล ผู้วิจัยพบคำซ้อนสั้นหน่วยที่สร้างขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นโครงสร้างแบบการนำคำซ้อนที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันมาซ้อนกัน ซึ่งมักจะมีเสียงสัมผัสกลางคำ ซึ่งมีความแตกต่างไปจากคำซ้อนสั้นหน่วยที่มีใช้มาแต่เดิมในภาษาไทย ซึ่งบางคำกลายเป็นคำศัพท์ในภาษาไปแล้ว ทั้งนี้มักจะพบคำซ้อนสั้นหน่วยแบบใหม่ในวัจนลีลาบรรยายในสารคดีมากกว่าวัจนลีลาแบบอื่น ส่วนการพบคำซ้อนสั้นหน่วยในวัจนลีลาสนทนา จะพบรูปแบบของคำซ้อนสั้นหน่วยที่มีโครงสร้างแบบใช้กระบวนการการซ้ำเสียงซ้ำคำโดยเป็นการซ้ำของเสียงและความหมายมากกว่าวัจนลีลาแบบอื่น

จากข้อค้นพบดังกล่าว สามารถกล่าวได้ว่า การใช้คำซ้อนสั้นหน่วยในปัจจุบัน ไม่ได้ใช้อยู่ในเฉพาะภาษาพูดที่เป็นวัจนลีลาแบบสนทนาดังที่นักภาษาศาสตร์ส่วนใหญ่ได้กล่าวไว้เท่านั้น แต่ยังพบในวัจนลีลาอื่นๆ โดยเฉพาะการใช้ภาษาบรรยายในสารคดีซึ่งพบการใช้คำซ้อนสั้นหน่วยมากที่สุด ทั้งนี้การพบความแตกต่างของรูปแบบโครงสร้างของคำซ้อนสั้นหน่วยในวัจนลีลาสนทนา และสารคดี มีความสอดคล้องกับการศึกษาในงานของนักภาษาศาสตร์ท่านอื่นๆ กล่าวคือ คำซ้อนสั้นหน่วยที่มีโครงสร้างแบบใช้คำซ้ำหรือซ้ำเสียง จะใช้ในวัจนลีลาที่เป็นการสนทนามากที่สุด แต่ถ้าเป็นคำซ้อนสั้นหน่วยที่มีโครงสร้างแบบการนำคำซ้อนมาซ้อนกัน มีสัมผัสคล้องจอง หรือใช้เป็นสำนวน จะใช้ในภาษาที่เป็นการบรรยายในสารคดีมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tiancharoen (1987) ที่พบว่า การพูดซ้ำปรากฏทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน แต่การซ้ำเสียงและซ้ำโครงสร้าง ซึ่งรวมถึงคำซ้อนสั้นหน่วย จะพบในวัจนลีลาแบบสนทนาที่เน้นการมีส่วนร่วม ได้แก่ การสนทนา เช่นเดียวกันกับที่ นววรรณ พันธุเมธา (2551) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้คำซ้อนสั้นหน่วยแบบที่เป็นการซ้ำเสียง และโครงสร้าง ซึ่งเรียกว่า การพูดเพิ่มพียงค์ ซึ่งคนไทยชอบพูดด้วยเหตุผลทางด้านเสียงและความหมาย คือ คนไทยชอบเสียงที่มีจังหวะสม่ำเสมอ ชอบการซ้ำ และชอบเสียงสัมผัส เป็นเสียงที่ถูกหูคนไทยมาช้านาน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าคนไทยมักจะใช้คำประเภนี้ เมื่อต้องการพูดอย่างไม่จำเพาะเจาะจง และไม่เป็นทางการ สอดคล้องกับงานของวิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ (2537) ที่พบว่า ในรายการโทรทัศน์ที่เป็นวัจนลีลาสนทนา เป็นการพูดในสภาพการจริง เป็นการใช้ภาษาแบบเฉพาะหน้า อีกทั้งไม่มีการเตรียมการใช้ภาษามาก่อน (unplanned) มีการใช้คำซ้ำคำซ้อนอยู่มากกว่ารายการอื่นๆ จากคุณสมบัติที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นลักษณะของวัจนลีลาแบบพูดหรือสนทนา หากการใช้ภาษาในครั้งใด มีลักษณะใกล้เคียงกับคุณสมบัติที่กล่าวมา มากเท่าใด แนวโน้มของความถี่ของการใช้คำซ้อนสั้นหน่วยที่มีการซ้ำเสียง ซ้ำคำ ก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น

สำหรับการใช้คำซ้อนสั้นหน่วยที่พบในวัจนลีลาแบบสารคดี จะพบการใช้ภาษาแบบบรรยาย โดยใช้คำซ้อนสั้นหน่วยที่มีรูปแบบแตกต่างไปจากวัจนลีลาแบบการสนทนา คือ เป็นลักษณะของการนำคำซ้อนที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายมาซ้อนกันมากกว่าการซ้ำเสียง หรือซ้ำโครงสร้าง บางครั้งมีใช้เป็นสำนวน ซึ่งต้องใช้การตีความของผู้รับสาร ทั้งนี้ผู้ส่งสารและผู้รับสารอาจต้องเป็นผู้มีความรู้ที่สามารถเข้าใจสำนวน หรือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะ

สื่อสาร ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ลักษณะของการใช้ภาษาในสารคดี เป็นลักษณะของภาษาที่ได้มีการเตรียมมาก่อนล่วงหน้า (planned) ผู้เขียนสามารถไตร่ตรองและแก้ไขได้ ซึ่งโดยธรรมชาติของการบรรยาย ผู้เขียนจะต้องใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง หรือเห็นภาพคล้ายตามที่ผู้เขียนบรรยาย การใช้คำซ้อนสี่หน่วยถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ช่วยให้ผู้เขียนสามารถสื่อความมาถึงผู้อ่านได้ โดยใช้คำน้อยแต่กินความมาก ดังที่กาญจนา นาคสกุล (2515) ได้ศึกษาคำซ้อนสี่หน่วย แต่เรียกคำชนิดนี้ว่า “คำเสริมสร้อย” ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้คำชนิดนี้ไว้ว่า คนไทยนิยมใช้กันมาก ใช้เพื่อต้องการเติมคำเพื่อให้เข้าใจความหมายของอีกคำได้อย่างชัดเจน หรือเป็นการเพิ่มเติมพยางค์ให้ยืดยาวฟังดูไพเราะ เป็นการตกแต่งภาษาให้หรูหรา ทำให้ท่วงทำนองของการใช้ภาษานุ่มนวล ไม่ห้วนหรือแข็งกระด้าง ทั้งยังใช้เพื่อเป็นเครื่องแสดงภูมิความรู้ของผู้ใช้ภาษาได้อย่างดีเยี่ยม ทั้งนี้ดังที่นักภาษาศาสตร์ท่านกล่าวถึงคำซ้อนสี่หน่วยว่า เป็นคำหรือสำนวนที่แสดงความรู้สึก (elaborated expressions) เป็นคำพูดที่ติดปาก และถือเป็นลักษณะพิเศษของภาษาที่พบมากในภาษาแถบประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งการสร้างคำแบบนี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ภาษามีความไพเราะ มีเสียงที่น่าฟังมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

1. จากการศึกษาข้อมูลคำซ้อนสี่หน่วยที่พบในภาษาเขียน ผู้วิจัยพบการใช้คำซ้อนสี่หน่วยหลายคำที่สื่อความหมายเชิงนัยมากกว่าความหมายตรง และพบการใช้เป็นสำนวนหลายคำ เช่น

“ไม่น่าเชื่อว่าจะสามารถสร้างตัวเองขึ้นมาท่ามกลางซากปรักหักพังของเพื่อนร่วมชาติ”

“ประธานชมรมฯ ออกมาปลิ้นปล้อนผู้ร่วมอุดมการณ์”

“หลานสาวเป็นแก้วตาดวงใจของคุณปู่คุณตา ไม่ว่ารุ่นไหนๆ”

จากตัวอย่างการใช้คำซ้อนสี่หน่วยดังกล่าว จึงควรมีการศึกษาการใช้คำซ้อนสี่หน่วยในด้านการศึกษาเชิงความหมาย โดยศึกษาวิเคราะห์ในลักษณะของการสื่อความหมายจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน

2. จากผลการวิจัยพบว่า การใช้คำซ้อนสี่หน่วย มีใช้มากในภาษาเขียนที่มีลักษณะเป็นการบรรยาย ซึ่งอาจจะสามารถช่วยสื่อความหมาย สื่ออารมณ์ของผู้เขียนไปยังผู้อ่านได้ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งควรจะมีการศึกษาในด้านของผู้รับสารด้วยว่า มีทัศนคติอย่างไรต่อการใช้คำซ้อนสี่หน่วยในสถานการณ์การใช้ภาษาในแบบต่างๆ

บรรณานุกรม

- กาญจนา นาคสกุล. 2515. แบบการเสริมสร้อยในภาษาไทยและเขมร. อักษรสาร 9 (กันยายน 2515) : 1-24.
- นววรรณ พันธเมธา. 2551. อุเทศภาษาไทย ภาษาไทย นำศึกษาหาคำตอบ. กรุงเทพมหานคร: องค์การคำของสำนักงานคณะกรรมการ สกสค.
- พูนพงษ์ งามเกษม และ อัญชลี สิงห์น้อย. 2555. คำซ้อนความหมายตรงข้าม. มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย นครสวรรค์ 9 (กันยายน-ธันวาคม 2555): 1-16.

- ราตรี ฉันวารชร. 2534. **การศึกษาคำซ้อนในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิษุตา ทองแดง. 2541. คำสี่พยางค์ในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไลวรรณ ขนิฐนันท์. 2537. **ลักษณะภาษาที่ใช้ผ่านสื่อมวลชน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อนูมานราชธน, พระยา. 2499. **นิรุกติศาสตร์**. พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์. 2546. **ความหมายและกลไกในการซ้ำคำ (Reduplication)**. ในจดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน. ปีที่ 31 ฉบับที่ 144.
- Prasithrathsint, Amara. 2008. "Four-word elaborate expressions in yunnan TAI LUE: A PAN-TAICULTURAL TRAIT?". *The TAI-KADAI languages*. edited by Anthony V.N.Diller, Jerold A Edmondson and Yongxian Luo. Routledge: London and Newyork. P. 395-402.
- Hudak, Thomas John. 2008. "Tai Aesthetics." *The TAI-KADAI languages*. edited by Anthony V.N.Diller, Jerold A. Edmondson and Yongxian Luo. Routledge: London and Newyork. P. 404-412.
- Hass, Marry R.. 1964. **Thai – English Student’s Dictionary**, Stanford: Stanford University Press.
- Khanittanan, W. 2013. "Attitudes towards aesthetic aspects of Thai grammars." *The Aesthetics of grammar: Sound and Meaning in the Languages of Mainland Southeast Asia*. edited by Jeffrey P. Williams, Cambridge University Press: 375-394.
- Nguyen Dang Liem. 1969. **Four syllable idiomatic expressions in Vietnamese**. East-West Center.
- Tiancharoen, Supanee. 1987. **A Comparative Study of Spoken and Written Thai : Linguistic and Sociolinguistic Perspectives**. PhD thesis, Georgetown UP.
- Wu Lingyun. 1990. **On phonetic characteristics of the four-syllable constructions in Dehong- Dai Language**. Proceedings of the 4th International conference on Thai studies. Institute of Southeast Asian Studies, Kunming China.
- Young, Linda Wai ling. 1985. *Shan Chestomathy*. n.p. : Center for South and Southeast Asian Studies, University of California.

